

Humanizam

O humanizmu

Humanizam se kao pristup podučavanju i kao **paradigma učenja** razvio **1960-ih** kao opreka **kognitivizmu** i **biheviorizmu** te pogledu na ljude kao na objekte u znanstvenom ispitivanju. Humanizam polazi od vjerovanja da su **ljudi po prirodi dobri** te se suprotstavlja pristupu **Sigmunda Freuda** i biološkim pristupima, koji smatraju da su ljudsko ponašanje i kognicija (spoznaja) determinirane iskustvom i prošlim događajima. Najvažniji predstavnici humanizma koji su oblikovali ovu teoriju su **Carl Rogers** i **Abraham Maslow** čiji je rad većim dijelom bio usmjeren razumijevanju ličnosti.

Humanisti naglašavaju:

- važnost **odgovornosti** za vlastite postupke i **sadašnjeg trenutka**,
- **vrijednost svakog pojedinca**, i
- **zadovoljstvo kroz samoostvarenje** kao krajnji životni cilj.

Humanistički pogled na učenje sugerira da:

- je učenje **prirodna želja**, sredstvo **samoaktualizacije** (eng. **self-actualization**) i razvoja **osobnih potencijala**
- se važnost učenja nalazi u samom **procesu**, ne ishodu
- bi učenici trebali imati **veću kontrolu** nad procesom učenja, koja bi se trebala temeljiti na **opažanju i istraživanju**
- bi učitelj trebao biti **uzorni model** koji će poticati učenika i osiguravati mu dovoljno razloga i motivacije za svaki novi dio procesa učenja.

Maslowljeva **hijerarhija potreba** (eng. hierarchy of needs) kao pokušaj formulacije **ustrojstva ljudske motivacije**, jedan je od njegovih doprinosa koji je postao široko prihvaćen i izvan okvira humanizma. Hijerarhija potreba pristupa motivaciji u terminima različitih potreba od kojih potrebe niže razine moraju biti zadovoljene prije nego se prijeđe na potrebe više razine. Te razine uključuju **fiziološke potrebe, potrebe za sigurnošću, potrebe za pripadanjem i ljubavlju, potrebe za poštovanjem i potrebe za samoaktualizacijom** te moraju biti **zadovoljene spomenutim redoslijedom**.

Budući da se humanizam više bavio osobnim razvojem koji se može njegovati učenjem negoli rezultatima stjecanja znanja i tjelesnim i psihičkim procesima u osnovi toga, ne smatra se uvijek paradigmom učenja. Ipak, upravo su mu te karakteristike omogućile da izbjegne neke kritike uobičajene svim ostalim paradigmama učenja. Sve ostale paradigme, kada se proučavaju u okviru prakse podučavanja, pokušavaju kvantificirati učenje i znanje rastavljajući ih na **mjerljive ali često besmislene dijelove** koji su često izvan ikojeg konteksta. One povezuju učenje sa učionicom i brojem sati, razreda, predavanja, udžbenika i literature te konačno testovima i ocjenama, no vrlo malo iskustava iz stvarnog života zapravo odgovara tom konceptu, posebice zato što nisu mjerljiva ocjenama. To također upućuje da netko zna¹⁾:

- **što** ljudi trebaju učiti (što je potpuno određeno vremenom, mjestom i kulturom),
- **kada** to treba učiti (što je određeno programima podučavanja a nemogućnost njihova slijeđenja rezultira dijagnosticiranjem teškoća u učenju,

- **kako** se to treba podučavati (kao da postoji najbolji način podučavanja nečega bez obzira na učenika, i
- **tko** bi to trebao podučavati.

S druge strane, humanizam učenje povezuje sa osobnim potrebama kako bi se ostvarila samoaktualizacija.

Teorije učenja:

- [Iskustvena teorija učenja \(eng. Experiential Learning Theory\) - David Kolb \(1939 - \)](#)
- [Transformacijska teorija učenja \(eng. Transformative Learning Theory\) - Jack Mezirow](#)

Teorije instruktivskih dizajna i modeli učenja:

- [Teorija facilitacije \(eng. Facilitation Theory\) - Carl Rogers \(1902 - 1987\)](#)
- [Pozivajuće učenje \(eng. Invitational learning\) - William Purkey \(1929 - \)](#)

Druga važna imena:

- [John Holt](#), [Malcolm Knowles](#), [Paulo Freire](#)

Kritike

Uobičajene kritike humanizma sugeriraju:

- da humanistički pristup ima **smanjenu mogućnost eksperimentalnih istraživanja**,
- nedostatak metoda tretiranja različitih psihičkih problema, i
- **neslaganje sa osnovnom humanističkom pretpostavkom da su ljudi po svojoj prirodi dobri.**

Literatura

[Ashworth, Frank i sur. : Learning Theories and Higher Education. Treće izdanje, Broj 2, Lipanj 2004.](#)

[Humanistic Psychology](#). Pribavljeno: 25. ožujka 2011.

[Learning and teaching: Humanistic approaches to learning](#). Pribavljeno: 11. ožujka 2011.

[Greenberg, G. A New Look at Learning. In Sudbury Valley School. The Sudbury Valley School Experience. The Sudbury Valley School, 1992.](#)

[Ashworth, Frank, Gabriel Brennan, Kathy Egan, Ron Hamilton i Olalla Sáenz. Learning Theories and](#)

Higher Education. Vol. 2, 2004.

Pročitaj više

Freire, P. The Pedagogy of the Oppressed. Harmondsworth: Penguin. 1972.

Holt, J. How Children Fail Harmondsworth: Penguin. 1970.

Rogers, C. R. Freedom to learn for the 80s. New York: Free Press. 1980.

Maslow, A. Motivation and Personality (Treće izdanje) New York: Harper and Row. 1987.

Recentna literatura

1)
Greenberg, G. A New Look at Learning. In Sudbury Valley School. The Sudbury Valley School Experience. The Sudbury Valley School, 1992.

From:
<https://learning-theories.org/> - **Learning Theories**

Permanent link:
https://learning-theories.org/doku.php?id=hr:learning_paradigms:humanism&rev=1386892235

Last update: **2023/06/19 15:49**

